

Očištění

V diskusi pod minulou 105PLUS jsem slíbila, že se k tématu odpouštění ještě vrátím. Vlastně jsem nejdřív začala na jeden z komentářů odpovídat, ale zavčas jsem si uvědomila, že to, co cítím, se těžko dá vyjádřit jen pár slovy. To téma mi leží v hlavě už několik let od doby, kdy jsem si uvědomila, že zdaleka nejsem jediná, kdo měl či má složitý vztah s matkou, s rodiči. Kdykoli jsem se o tom zmínila v některém ze svých článků či komentářů, ozvalo se mi soukromě několik žen a sdílelo se mnou své zkušenosti. Sdílelo je se mnou neveřejně.

Člověk totiž nedokáže třeba celá desetiletí veřejně mluvit o tom, že k němu máma či táta měli v dětství velice zvláštní vztah, že ho odmítali, že ho zavrhovali. To bolí. A pak, člověk se za to stydí. Je to přece jeho vina, protože kdyby byl hodný a správný, máma a táta by ho měli rádi. Máma by si přece na mě od malinka nestěžovala každému známému na ulici, každé návštěvě, všem přátelům v dopisech, a nevyžadovala, aby mi domluvili, kdybych byla správná a hodná. Kdybych byla taková, tak by mě nebila.

Člověk se za sebe stydí a hlavně, stále žije v obavách, že ho lidi prokouknou. Přátelé a kamarádi, kteří ho mají rádi, kolegové a známí, ti všichni přece zákonitě jednou musí přijít na to, jaký vlastně je špatný, nehodný lásky. Má problém se sebezpřijetím.

Když to někdo takhle má, pokouší se čas od času narovnat vztah s rodičem, jako dospívající i jako dospělý, protože pro každého je základní nutností, aby se dokázal přijímat takový, jaký je, a aby jako takový byl přijímán svými blízkými. Občas se to narovnaní naštěstí povede, ale často to znamená jen další zranění, když si rodič ten pokus vyloží ne jako přiblížení člověka, ale přiblížení kořisti, kterou má zase ve své moci a do které se může pustit.

Moje kamarádka zdravotnice viděla příliš mnoho tělesně týraných (a někdy i utýraných) dětí, takže se mi jí někdy těžce vysvětluje, že trýznění duše dokáže nadělat takové jizvy a ovlivnit člověka na desítky let. Pro mě nakonec bylo jediným řešením držet se od mámy daleko a vyhýbat se teritoriím, které ovládla. Širší rodině, známým. Najít si svůj svět, nepustit ji tam a vyhnout se tím výčitkám za všechny její oběti a vyvolávání pocitů viny. Vyhnout se připomínkám na to, co zlého a vlekoucího se mě jako malou holku donutila udělat a dělat z pro mě dodnes nepochopitelných důvodů.

Po každém takovém pokusu o sblížení jsem mámu oplakala. Oplakala jsem to, že není maminka, které se dá svěřit a věřit. Oplakala jsem mockrát to, že jsem na všechno sama, protože táta odešel z tohoto světa, když mi bylo osmnáct. Že se nemám o koho opřít, ke komu se utéct.

A stejně jsem pořád doufala. Jako jsem kdysi doufala, že třeba táta se někdy ještě vrátí a bude tátou, už jako skoro dospělá jsem v to doufala, a proto mě ta jeho smrt zasáhla tak hluboce, protože to byl konec nadějí. Když u mámy před pár lety propukla paranoia, otevřeně zaměřená vůči mně, bylo to stejné. Už se nedalo doufat. Ztratila jsem ji definitivně. Vzdala jsem se naděje.

Současně ona začala ztrácet svou moc nade mnou. Jak mámě ubývaly síly a postupem času začala paranoiu překrývat demence, to zvláštní ochromení, ve kterém jsem žila tak dlouho, začalo polevovat.

Každý má nad námi jen tu moc, kterou mu dáme my sami. Jenže tohle si uvědomit je někdy po čertech těžké. Stockholmský syndrom byl popsán až počátkem sedmdesátých let, ale zřejmě funguje odjakživa a těžko se s ním něco dělá, dokud člověk nedokáže přijmout skutečnost, že ten druhý člověk není zdaleka tak blízký a hodný, jak si to myslel.

Čím víc jsem se uvolňovala a narovnávala, tím víc mi bylo mámy líto. Kvůli svému ustrojení, vnímání světa i sebe sama to neměla jednoduché. Byla většinou sama a měla velkou snahu po uznání. Obětavě pracovala pro druhé, ale nenaplňovalo ji to samo od sebe, vždycky trpěla zneuznáním a vždycky měla pocit životního příkoří. I já jsem pro ni byla takovým příkořím. Nebyla jsem chtěná, a když jsem byla, měla jsem být jiná, úplně jiná. Byla jsem pro mámu zklamáním, ať už jsem ho někdy zavinila, nebo ať jsem za to nemohla.

Zapálila jsem nedávno svíčku a po svém provedla rituál pro odpuštění i za odpuštění. Za mámou se stavil kněz; i když nebyla aktivní věřící, byla pokřtěná a moje teta i sestřenice věřily, že poslední pomazání mámu zbaví strachu. Protože i když dlouho byla duchem kdesi mezi světy, zdálo se nám všem, že se něčeho hodně bojí. Nebo že na něco čeká.

Minulý pátek, ještě než jsem začala psát 105PLUS na slíbené téma, moje máma umřela. Doufám, že odešla na druhý břeh beze strachu, že za sebou nechala všechno, co ji strašilo, trápilo, tížilo. Že odešla očištěná a že se zbavila všeho, co ji nutilo být takovou, jakou jsem ji znala. Že našla klid a světlo.

Mami, a já se taky už nějaký čas cítím očištěná od všech vin, které jsi na mě nakladla. A vyrovnala jsem s tím, co jsem opravdu provedla, přijala jsem to. Jsem taková, jaká jsem.

Už se nikdy nedozvím, jaké by to bylo, kdybych k tomu přijetí došla dřív. Možná bys mě dokázala přijmout i ty. Ale nebudu nad tím přemýšlet. Nebudu si to klást za vinu.

Jsem ráda, že jsem ti stihla alespoň na dálku poděkovat za všechno dobré a odpustit to zlé.

Maminko.

Vyšlo na Zvířetníku 21. 11. 2017

http://neviditelnypes.lidovky.cz/105-plus-ocistení-0jn-/p_zviretnik.aspx?c=A171119_222411_p_zviretnik_kosa

{fshare}